

**Beartas Forbartha seolta ag
Príomhfheidhmeannach Nua an Údaráis**

**-Tosaíochtaí nua ó thaobh na Gaeilge de agus béim ar leith ar na ceantair
thearcfhorbartha agus na hoileáin Ghaeltachta-**

Na Forbacha, Gaillimh, Dé Máirt, 3ú Bealtaine, 2005

Chuir Príomhfheidhmeannach nua an Údaráis Pádraig Ó hAoláin beartas forbartha an Údaráis do 2005-2010 os comhair na meán inniu. I measc na bpríomh-nithe atá luaite tá réimse tosaíochtaí leagtha síos ag an eagraíocht le tacaíocht a thabhairt don Ghaeilge ionas gur féidir í a bhuanú agus a athfhás mar theanga phobail na Gaeltachta.

Ag labhairt dó ag seoladh *Beartas Forbartha 2005-2010*, dhearbhaigh an Príomhfheidhmeannach gurb é príomhaidhm an Údaráis ná forbairt a dhéanamh ar shaol eacnamaíoch agus sóisialta na Gaeltachta ionas gur féidir leis na pobail láidre, labhartha Gaeilge a bpoitéinseal iomlán a bhaint amach.

“Taispeánann an fianaise ar fad go bhfuil méid phobal labhartha Gaeilge sa Ghaeltacht ag laghdú agus go bhfuil níos lú greim ag an Ghaeilge mar theanga phobail agus teaghlaigh ná mar a bhí glúin ó shin. Tá dhá ghné sa dúshlán atá romhainn:

“Cosaint agus forbairt na Gaeilge sna ceantair is láidre agus aisghabháil na Gaeilge mar theanga láidir thánaisteach sna breacghaeltachtaí agus Tá chúig príomheilimint i mbeartas Údarás na Gaeltachta i leith na teanga agus tá siad seo dírithe ar thacú nó ar athbheochan na Gaeilge in oiriúint don staid sna pobail áitiúla. Is iad seo

- (i) Tacaíocht do chainteoirí dúchais na Gaeltachta, go háirithe tuismitheoirí ionas gur féidir leo maireachtáil go hiomlán trí Ghaeilge;
- (ii) Tacaíocht to phobail Ghaeltachta leis na gréasáin shóisialta a chothaíonn an Ghaeilge mar theanga phobail;
- (iii) Struchtúr tacaíochta do dhaoine gan Ghaeilge ionas gur féidir leo páirt iomlán a bheith acu i saol na Gaeltachta;
- (iii) Aisghabháil nó athbheochan na Gaeilge sna breachgaeltachtaí;
- (iv) Clár feasachta agus tacaíochta a bheadh dírithe ar bhruachbhailte chathair na Gaillimhe a fhorbairt i gcomhar le Bárdas na Gaillimhe agus le Comhairle Chondae na Gaillimhe agus An Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta.

Le cuidiú leis an straitéis seo té sé i gceist:

- Coiste comhairleach i bPleanáil teanga a cheapadh mar thacaíocht don Údarás
- Forbairt a dhéanamh ar 30 ionad buanaithe agus foghlama Gaeilge i gcomhar le heagraíochtaí áitiúla ar fud na Gaeltachta.
- Rannóg pleanála agus pleanála teanga a threisiú trí shaineolaí ar phleanáil teanga a earcú.
- Struchtúr óige Gaeltachta a bhunú.

Leag an Príomhfheidhmeannach béim ar leith ar ról tábhachtach na bpobal Gaeltachta agus tábhacht na n-oileán Ghaeltachta. Dúirt an tUasal Ó hAoláin “idir seo agus deireadh na bliana, beidh muid ag dul i gcomhairle leis na pobail Ghaeltachta ar fad, le pleananna gníomhaíochta a aontú leo maidir le treisiú na Gaeilge sna ceantair láidre agus athbheochan sna ceantair laga. Tabharfar cuireadh do na pobail a bheith rannpháirteach i mbuanú na Gaeilge mar theanga phobail, i bhforbairt an bhonneagair sóisialta agus spreagfar daoine le teacht chun cinn le smaointe nua gnó.”

Chomh maith leis na tosaíochtaí a bhaineann leis an teanga tá spriocanna sonracha fostaíochta sa bheartas forbartha seo:

- Cruthú 800 post nua sa bhliain ar an meán agus líon na bpostanna lánaimseartha a thabhairt ar ais chuig buaicphointe 8,500. Beidh béim ar leith ar na ceantair thearcfhorbartha agus na hoileáin Ghaeltachta a fhorbairt.
- Méadú ó 50% go 60% ar líon na ngnólachtaí 1-20 post ar ghnólachtaí dúchasacha a bhformhór.
- An fhostaíocht ar Pháirc Ghnó Ghaoth Dobhair a thabhairt ar ais go dtí leibhéal 1,400 post.

Dúirt sé go ndíreofar acmhainní breise i dtreo na gceantar tearcfhorbartha i rith na gcúig bliana seo romhainn agus é mar chuspóir fostaíocht a ghiniúint iontu, an bonneagar sóisialta a fhorbairt agus a n-acmhainní nádúrtha féin a bheith mar dhúshraith na forbartha.

Leag sé béim ar leith ar thodhchaí na n-oileán Gaeltachta. “Ainneoin feabhas a bheith tagtha ar sheirbhísí agus ar bhonneagar na n-oileán le blianta beaga anuas” a dúirt sé, “tá daonraí na n-oileán ag titim. Caithfear na hoileáin a shaoradh ó rialacha forbartha na mórthíre le fostaíocht a ghiniúint. Caithfear réiteach a fháil ar na costais bhreise mhaireachtála a bhaineann leis an saol oileánda agus caithfear tithíocht inacmhainne a chur ar fáil d’oileánaigh.”

Críoch

Teagmháil: Rannóg Cumarsáide 091/ 503110

Tá Beartas Forbartha 2005-2010 ar fáil ar www.udaras.ie